

Posudek diplomové práce

Téma „lágru“ v italské ženské memoárové literatuře,
kteřou předložila bc. Eva Tereza Bílkovská
na oboru italianistika ÚRS FFUK v Praze, září 2015

Diplomantka se tématu holokaustu věnovala už ve své bakalářské práci, kterou psala o Primo Levi, autorovi jednoho z nejznámějších literárních svědectví z nacistického vyhlazovacího tábora. Ve své diplomové práci se rozhodla upřít pozornost na pět žen, Italek, které přežily holokaust a se svými traumatickými zážitky se vyrovnávaly v memoárově laděných prózách.

Práce je dobře rozvržena: v úvodu jsme seznámeni s historickým kontextem před a během holokaustu a se situací Židů v Itálii ve 30. a 40. letech minulého století. Zvláštní důraz je věnován situaci žen a ženskému pohledu na historické události spojené s perzekucemi. Poté se diplomantka věnuje ženské memoárové tvorbě na téma šoa ze dvou pohledů. Zaprvé chronologického, na němž se ukazuje, že zájem a nezájem o tento typ děl v období od skončení války po současnost víceméně kopíroval situaci memoárů psaných muži: zvláště výrazné je počáteční chladné a lhostejné přijetí, které postihlo dokonce i první vydání svědectví výše jmenovaného Prima Leviho *Je-li toto člověk*, z něhož se později stal bestseller a klíčový text pro pochopení hrůzné zkušenosti z lágru. Druhý pohled je tematický. Tuto kapitolu pokládám se velice zdařilou, neboť diplomantce se podařilo z načteného materiálu primární literatury excerpovat prvky, které lze označit za specifika ženské zkušenosti, ženského pohledu. Svůj přístup zdůvodňuje právě specifícností memoáru a svědectví coby žánru, ve kterém má genderové hledisko větší opodstatnění. Diplomantka zdůrazňuje, že jejím záměrem je pouze poukázat na odlišnost ženského vnímání traumat, která vycházela z jejich jiné archetypální role i tělesnosti ženy. Kromě do jisté míry „předvídatelných“ témat těla, hygieny, mateřství diplomantka uvádí společnou zkušenost autorek, již byla potřeba vytvářet „náhradní rodinu“, společenství, pospolitost, touha přimknout se k někomu bez ohledu na

politické smýšlení či bez potřeby vytvářet hnutí odporu či sabotáže. V tomto ohledu se mužská a ženská svědectví skutečně rozcházejí.

V dalším oddílu práce se pak diplomantka postupně věnuje celkem pěti autorkám. Tři z nich Lucianu Nissim Momigliano, Lianu Millu a Giulianu Fiorentino Tedeschi traktuje podrobně z pohledu jejich „osudu“ i „díla“ (obvykle je pozornost upřena jen na jednu reprezentativní prózu, což je při šíři záběru šťastné řešení); další dvě autorky, Frida Misul a Alba Valech Capozzi jsou pojednány stručněji, spíše s důrazem na společné prvky daném všem autorkám. Diplomantka sleduje nejen jejich ženský pohled, ale také židovství coby nedílnou součást jejich identity: vztah k judaismu, k Židům, k Nežidům... Jednotlivá díla jsou v této části představena spíše popisněji, ale je třeba pochválit ilustrativní výběr úryvků a zejména skutečnost, že diplomantka má stále na zřeteli komparativní charakter práce, což jí pomáhá udržovat její jednotu.

Přesvědčivý je i závěr, v němž jsou nejen shrnuty dílčí poznatky, ale jsou v něm i abstrahovány hlavní „příznačné“ rysy ženské memoárové literatury na téma holokaustu analyzované na výše uvedeném korpusu textů.

Závěrem musím ocenit nejen osobní zaujetí zvoleným tématem, ale především jeho samostatné a zdařilé zpracování. Diplomantka pracovala s bohatými a kvalitními prameny a podařilo se jí téma představit v dostatečné šíři i hloubce. Práci proto rozhodně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou výborně.

V Praze 8. září 2015

PhDr. Alice Flemrová, Ph.D.